

Asia: VN/7202/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi uudeksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetuksi laiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Ei lausuttavaa

Ei lausuttavaa - toteaminen

-

Lausuttavaa

Yleisiä huomioita esityksestä

-

Soveltamisala

-

Tilapäinen säilytys

Tilapäinen säilytys, rautatiet

VAK-ratapihan käsitteen jäädessä pois, tulisi tilapäisen säilytyksen turvallisuus varmistaa. Nykyisellään VAK-ratapihojen toiminta on ollut vakiintunutta ja palvelut luotettavasti ja turvallisesti tarkoitustaan.

Puollamme esityksen mukaisesti: ”lakiin sisällytettäisiin voimassaolevan VAK-lain vaatimus ratapihojen sisäisestä pelastussuunnitelmasta, ja tätä vaatimusta laajennettaisiin. Vaatimukset sisäisestä pelastussuunnitelmasta perustuvat RID-määräyksiin ja vastaavaan vaarallisten aineiden kuljetusta koskevaan EU-sääntelyyn. Sisäinen pelastussuunnitelma vaadittaisiin kaikilta rataverkolla olevilta alueilta, joissa kuormataan tai puretaan vaarallisia aineita sisältäviä vaunuja, täytetään tai tyhjennetään vaarallisten aineiden kuljetussäiliöitä taikka tilapäisesti säilytetään vaarallisia aineita sisältäviä rautatievaunuja, kun taas voimassaolevan VAK-lain vaatimusten mukaan se vaaditaan vain niille ratapihoille, joilta vaaditaan turvallisuusselvitys.”.

Ehdotamme myös tarkastelua siitä, onko pelastussuunnitelma yksinään riittävä vai tulisiko miettiä myös riskienarviointia tai muita turvallisuutta edistäviä vaatimuksia.

Turvauhat

Puollamme toiminnanharjoittajille annettavaa mahdollisuutta suppean turvallisuus selvityksen tekemiseen vaarallisten aineiden kuljetuksen parissa työskenteleville henkilöille turvallisuus selvityslain 21 §:n muuttamisen kautta.

Reittirajoitusten uudistaminen tiekuljetuksissa

-

Osapuolten velvollisuudet

Osapuolten velvollisuudet:

Velvollisuus ilmoittaa paineastiasta ja säiliöstä toimivaltaiselle viranomaiselle:

Esityksen mukaan yritysten tulisi ilmoittaa paineastiasta ja säiliöstä viranomaiselle:” Tästä ei syntyisi merkittäviä lisäkustannuksia, koska myös voimassa olevassa VAK-laissa on velvollisuus ilmoituksille. Nyt esitetään ilmoitusvelvollisuuden laajentamista suuremmalle joukolla paineastioista ja säiliöitä.”. Pyydämme tarkempaa rajausta pykälän 10 kohdan kuljetettavan painelaitteen määritelmään: kuuluvatko Idän liikenteessä kulkevat kaasujen kuljettamiseen tarkoitetut rautatievaunut saman ilmoitusvelvollisuuden piiriin.

Markkinavalvonta

-

Valvonta

-

Viranomaisten toimivalta

Lakiesityksessä esitetään uusia viranomaisvastuita mm. rekisterien ylläpitämiseen. Viranomaisyhteistyö ja riittävät resurssit viranomaistyön hoitamiseen tulisi varmistaa, jotta Suomen logistiikan kansainvälinen kilpailukyky ei kärsi.

Puollamme myös muiden tahojen ehdottamaa ajatusta siitä, että neuvonta tulisi saada osaksi VAK-lain ennakkovalvontaa. Asiantunteva neuvonta lisäisi VAK-kuljetusten turvallisuutta. Myös neuvonnan tarve tulee ottaa huomioon viranomaisresurssien riittävyttä varmistettaessa.

Sanktiointien uudistaminen

-

Huomioita liitelaeista

-

Esityksen vaikutukset viranomaisiin ja yrityksiin

-

Asetus ja sen vaikutukset viranomaisiin ja yrityksiin

-

Muita huomioita

Neste kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon asiassa. Pidämme lain kokonaisuudistusta tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena toimenä.

Kommentteja VAK-lain uudistuksen esitykseen rautatiekuljetusten näkökulmasta:

ADR-rautatiekuljetusten osalta Suomessa on huomioitava tietyt erityispiirteet muun EU-alueen rautatiekuljetuksiin verrattuna. Kansainvälisessä Idän liikenteessä Suomesta Venäjälle ja Venäjältä Suomeen rautateitse noudatetaan myös Suomen ja Venäjän valtioiden välistä yhdysliikennesopimusta. Suomen logistinen erityisasema Euroopan rataverkon liikenteestä ja näin ollen myös hyvin erilaisesta toimintaympäristöstä tulisi ottaa huomioon lakia valmisteltaessa.

Vaarallisten aineiden kuljetusten turvallisuuden ja luotettavuuden varmistaminen hyvällä kaluston ylläpidolla ja kunnon valvonnalla, asianmukaisilla kuljetusreiteillä ja merkinnöillä sekä toimitusketjun toimijoiden koulutustason ja luotettavuuden varmistamisen kautta tulisi olla lähtökohtana lainsäädännölle.

Logistiikka on kansainvälistä ja Suomi EU:n rajapinnassa. Kansallisen lainsäädännön tulisi poiketa mahdollisimman vähän kansainvälisestä sääntelystä eikä se saisi asettaa suomalaisia toimijoita eriarvoiseen asemaan.

Rautatiekuljetuksen määritelmä:

Pykälän 4 kohtaan ehdotetaan sisältyväksi ”rautatiekuljetuksen määritelmä, joka vastaa voimassaolevan VAK-lain määritelmää. Uutena määritelmään kuitenkin otettaisiin viittaus raideliikennelaissa tarkoitettuun rataverkkoon, vastaavasti kuin tiekuljetuksen määritelmässä on viittaus tieliikennelaissa tarkoitettuun tiehen. Raideliikennelain määritelmän mukaan rataverkolla tarkoitetaan valtion rataverkon haltijan hallinnoimaa valtion rataverkkoa ja lain soveltamisalan piiriin kuuluvaa yksityisraidetta. Määritelmässä ei viitattaisi enää ratapihoihin, eikä laissa käytettäisi enää ratapihan käsitettä. Käytännössä ratapihat ovat osa rataverkkoa, ratapihan käsitettä ei ole myöskään yleisesti rautatielainsäädännössä määritelty.”.

Käytännössä ratapihojen toiminta kuitenkin poikkeaa merkittävästi toiminnoiltaan verrattuna pidemmän välimatkan yhtäjaksoiseen kuljetukseen (vrt ns linjaveto Vainikkala - Hamina, Vainikkala - Porvoo) vaihtotöiden ja/tai niitä valmistevien vaunujen järjestelytoimenpiteiden osalta. Ehdotamme, että tätä seikkaa tarkasteltaisiin vielä turvallisuuden näkökulmasta.

Loikkanen Seppo
Neste Oyj